

Castellers del Riberal

Bao gener 1997

1996/2026
30 anys

Bao maig 2026

*Força
Equilibri
Valor
i Seny*

*Els
Castellers del
Riberal, pinzellades
de la creació al
Concurset*

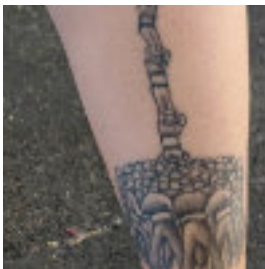

una activitat
familiar i festiva

una colla
reivindicativa

www.airenou.cat

Sumari:

30 Anys de Castells i Riberal

03 | **Pinzellades verdes** Un tastet d'entrada a la nostra història.

04 | **Mot del President** — Bernat Casals

05 | **De la Vilbau fins al món** — Michel Bourret Guasteví

Arrels i Evolució

06 | **Concepció i neixament d'una colla** Com va començar tot: el somni inicial.

08 | **Toluges, el 15 de juny 1997** La data fundacional que ho va canviar tot.

10 | **Creixement en qualitat i quantitat**

12 | **Progressió i consolidació** El camí cap a la maduresa de la colla.

Cultura i Identitat

14 | **Castells i música** El pols de la gralla i el tabal.

15 | **Indumentària** La camisa, la faixa i el nostre color.

Territori i Compromís

16 | **Places i llocs simbòlics**

18 | **Viatges** Portant els nostres castells als Països Catalans i més enllà

20 | **Castellers del Riberal: març i abril 2026** Crònica de l'actualitat més recent.

22 | **Una entitat compromesa** Més que castells: el nostre vessant social.

Grans Moments i Lideratge

24 | **Quatre de les millors actuacions** Unes diades que han quedat gravades a la memòria.

28 | **Tenim fillols** El nostre llegat i les colles apadrinades.

29 | **Presidents i Caps de colla** persones que han guiat el nostre camí.

30 | **Prensa**

32 | **Premis i distincions**

34 | **Samarretes, mocadors, jaquetes...**

36 | **Postals**

37 | **Els castells al la UNESCO**

38 | **Grans castells a Catalunya Nord** L'excel·lència casteller a casa nostra.

Tu també pots escriure història

39 | **Trapa l'activitat que t'apassiona** i si hi és pas, creem-la junts

Credits:

Fotogràfic: la major part de les fotos són de la Marie Lopez, unes de la Fanny i altres d'anònims, recollides al llarg dels anys. Minyons de Terrassa i Castellers de Barcelona ens han cedit les seues fotos.

Texts: Bernat Casals, Michel Bourret Guastaví, Hervé Pi Albertí.

Correccions: Eponine Prats, Michel Bourret Guasteví

Pinzellades verdes

Castellers i Grallers: 30 anys de cultura, llengua i compromís!

Redactar una crònica exhaustiva de la història d'Aire Nou de Bao, o fins i tot centrar-nos només en el recorregut dels Castellers i Grallers del Riberal, seria una tasca que despassa les pretensions d'aquesta publicació. El propòsit d'aquesta llibreta és un altre: posar en relleu la singularitat d'una entitat d'un vilatge de 3.000 habitants... que atrau gent de tot arreu.

L'associació va néixer amb un objectiu clar: **fomentar l'ús de la llengua catalana** i teixir vincles socials amb cursos de català i iniciació a la sardana, i conferències. Amb el naixement de la colla castellera, Aire Nou va sortir dels límits geogràfics de Bao i esdevenir amb els anys un **referent de la cultura popular**. A l'entorn de la pinya i les gralles, han anat florint Sorollosos, Diables, Bastoners, Bruixes, Dracs, Ball de Serrallonga, Banyetes, Sacs de Gemecs i Falcons, i enguany s'han

creat parelles lingüístiques i un taller de llengua per a principiants. Unes d'aquestes activitats són sempre aquí, vives, altres estan adormides, però se poden despertar a qualsevol moment.

Aire Nou de Bao ha tingut sempre molta ambició: un dels reptes més importants és l'organització d'**Identi'CAT, el festival de la catalanitat a Catalunya Nord**, però també vol trepitjar tot el territori dels Països Catalans. Ja ha recorregut una part important de Salses a Guardamar —amb el desig pendent de visitar Fraga i Maó—, fent parada sovint a les Illes Balears. També s'ha anat més enllà de les fronteres catalanes (obertes a tots els vents), l'entitat ha exercit d'ambaixadora de la nostra cultura a Occitània, França, País Basc, Bretanya i Bèlgica.

Amb una base social que oscil·la entre els 150 i els 200 socis, l'associació ha viscut moments de glòria i etapes de crisi, com qualsevol col·lectiu humà ampli, però **sempre ha seguit endavant, amb seny i rauxa**.

Aquesta llibreta neix del projecte de l'exposició "**30 anys de castells, 30 imatges**". Tot i que l'eix central és casteller —l'aniversari ho demana—,

descuidem pas mai que l'èxit d'Aire Nou rau en la seua diversitat de propostes: uns hi han arribat atrets pel foc, altres per la música, molts per passar-s'ho bé i uns quants pel compromís de militar per la llengua i altres encara per a ser castellers.

Centenars de persones han passat per la Vilbau, s'han enfaixat, han fet pinya i a vegades han pujat. Algunes han continuat fidelment; d'altres han seguit camins diferents. Però totes, sense excepció, han contribuït a fer dels Castellers del Riberal la colla que és avui.

En aquest recorregut, volem dedicar **un record a en Josep Serra**, una figura clau que va dedicar esforços i transmetre passió a Aire Nou fins al seu darrer alè. El seu llegat, així com el dels altres companys que es van mantenir fidels a l'entitat fins al final de les seues vides, roman viu en cada castell que alcem i en cada paraula que defensem.

Volem agrair a tothom qui ha ajudat a fer créixer aquest projecte i desitgem retrobar-nos a plaça ben aviat, **compartint el verd de la camisa i l'orgull de ser qui sem**.

*Fem pinya, sem cultura
Alcem Catalunya Nord!*

Mot del President

30 Anys Fent l'Animal (i Castells): Qui ens ho havia de dir!

Trenta anys, senyores i senyors. Trenta anys de camises que han passat de ser d'un color viu a semblar un drap de cuina de tant de rentar-les. Trenta anys de fer equilibris sobre l'esquena d'un pobre home que només passava per allà i va acabar a la soca. Avui celebrem tres dècades de supervivència, tossuderia i, sobretot, de molta paciència.

Una colla és un organisme viu. Els uns se'n van i els altres arriben. Hem vist créixer canalla que avui són pares i mares de família. Hem vist el casteller que ho deixa perquè «s'ha fet gran», el que ho deixa perquè s'ha de treballar i patir o per altres raons que no ens miren però que ens fan anar malament. I el jove que arriba amb tota l'empenta i acaba preguntant: «Però m'he de posar sota d'aquest senyor que pesa 100 quilos?». Sí, noi, sí. Benvingut a la família i repoteguis pas! La colla se regenera. El que canvia pas són les ganes de fer castells... ni les ganes que s'acabi l'assaig per anar a fer la cervesa. **Aquesta renovació constant és pas una pèrdua, és la nostra garantia de futur: som el relleu d'un somni que va començar fa trenta anys.**

Si encara sem aquí és per la nostra perseverança, que és la manera elegant de dir que sem més tossuts que una mula. I no ha estat per atzar. Ha estat gràcies a valors que portem cosits a la camisa: Un castell cau? Hi tornem. La tècnica ens renya? Somriem i provem d'ho fer millor pel col·lectiu. **Treball col·lectiu? I tant!** No hi ha res més col·lectiu que intentar organitzar la pinya quan ningú escolta i sap pas on ha d'anar. Però, al final, la màgia passa: ens superem, el castell s'alça i tots ens mirem amb cara de: «Com coi ho hem fet, això?». I ser presents als assajos que és el moment de donar confiança a la mainada. I sobretot fer silenci!

Al món casteller, l'"individualisme" és una paraula buida. Aquí l'èxit té pas un sol nom; és la suma d'esforços anònims i de tots. Ens hem superat, no per ser millors que els altres, sinó per ser millors del que érem ahir. Sem una xarxa de seguretat humana i solidària. Quan algú flaqueja, hi ha deu braços disposats a sostenir-lo.

Diguem que la colla és el nostre lleure, la nostra activitat de «relax». Però siguem sincers: quin tipus de persona sana tria passar-

se el dissabte a la tarda sota l'aixella d'un desconegut a 35 graus al sol? Això no és lleure, és una obligació moral que ens hem buscat i que hem de respectar per ser solidaris. És saber que, **si faltes tu, el castell queda coix i el cap de colla et mirarà amb aquella cara de «llàstima. Si havíem treballat més...».**

Aquest compromís és especialment visible en la gent que ho organitza. Aquells que passen hores preparant assajos i actuacions, gestionant viatges, comptant amb la gent, cuidant la canalla o pensant la tècnica. La seva feina és el ciment que manté les pedres unides (castell); sense la seva generositat i el seu temps robat al son, a la família, la música de les gralles, essencials, no sonaria avui amb tanta força.

I parlant de sofriment, **un aplaudiment per a la gent que ho organitza.** Aquella junta que perd la salut intentant que tothom porti la camisa planxada o que tothom pugui a l'autocar a l'hora. La seva gestió és el que manté la colla viva, mentre la resta ens dediquem a preguntar per quinzena vegada: «A quina hora hem quedat?». « A quina hora

arribem?». «A quina hora mengem?». « A quina hora tornem?». « I si plou?»

En definitiva, **sem una colla de bojós que portem 30 anys demostrant que, si ens ajuntem, sem capaços de tocar el cel sense treure els peus de terra.** Sem solidaritat, sem suor i sem, per damunt de tot, una colla de col·legues que ha trobat la millor excusa del món per fer pinya.

Un castell (assaig i actuació) pot ser... per exemple el «Rèquiem de Mozart». Cal que tots els músics assagin i siguin presents. Els cors també i el triangle? El triangle que participa poc però que sap la partició i que s'ha pas d'enganyar quan és el seu torn. I també tota la gent que prepara, que no se veu a la foto però que hi ha de ser. Així el cap d'orquestra com els caps de colla són contents del treball fet. I si en falten alguns, l'obra és fotuda! És

això ser castellers i castellers. Tots embolicats dins un mateix repte, una mateixa simfonia.

Per 30 anys més de «Pit i Collons». Per molts anys i moltes gràcies a tots els que, durant aquests 30 anys, heu posat l'esquena per aguantar aquest somni!.

Bernat Casals

Una mica de poesia

En Michel va entrar a la Vilbau via l'escola Arrels. Durant més d'una temporada va venir a tots els assaigs i totes les actuacions. Una constància poc comuna.

Era un OVNI, més aviat intel·lectual amb un esperit juvenil. Dins Aire Nou ho va fer tot, i hi va **portar i compartir el seu amor per la llengua, la poesia i les persones.**

Avui li hem demanat un regal i ens ha fet aquesta poesia.

De la Vilbau fins al món

Han arribat al cel sense deixar la terra. Han mantingut la llengua fins i tot l'han salvat.

Han reunit els cors, les mans i tots els cossos, fent de llurs castells nous una eina de futur.

Han aplegat persones, persones i no pas gent, fent de cada somriure un bocí del castell.

Han rebutjat l'orgull amb les falses promeses. Ens han parlat del món que tenim al davant.

Un món ben arrelat en tradicions nostrades i han sabut fer néixer noves generacions.

Són gent de la Vilbau donant un aire nou a tots els catalans més enllà de fronteres.

Michel Bourret Guasteví

Concepció i naixement d'una colla

La primavera del 1996, **Aire Nou celebrava el seu primer aniversari**. Era el moment de fer balanç: comptàvem amb 150 socis, però la majoria superaven els 40 anys o no arribaven als 12. Teníem un buit generacional evident.

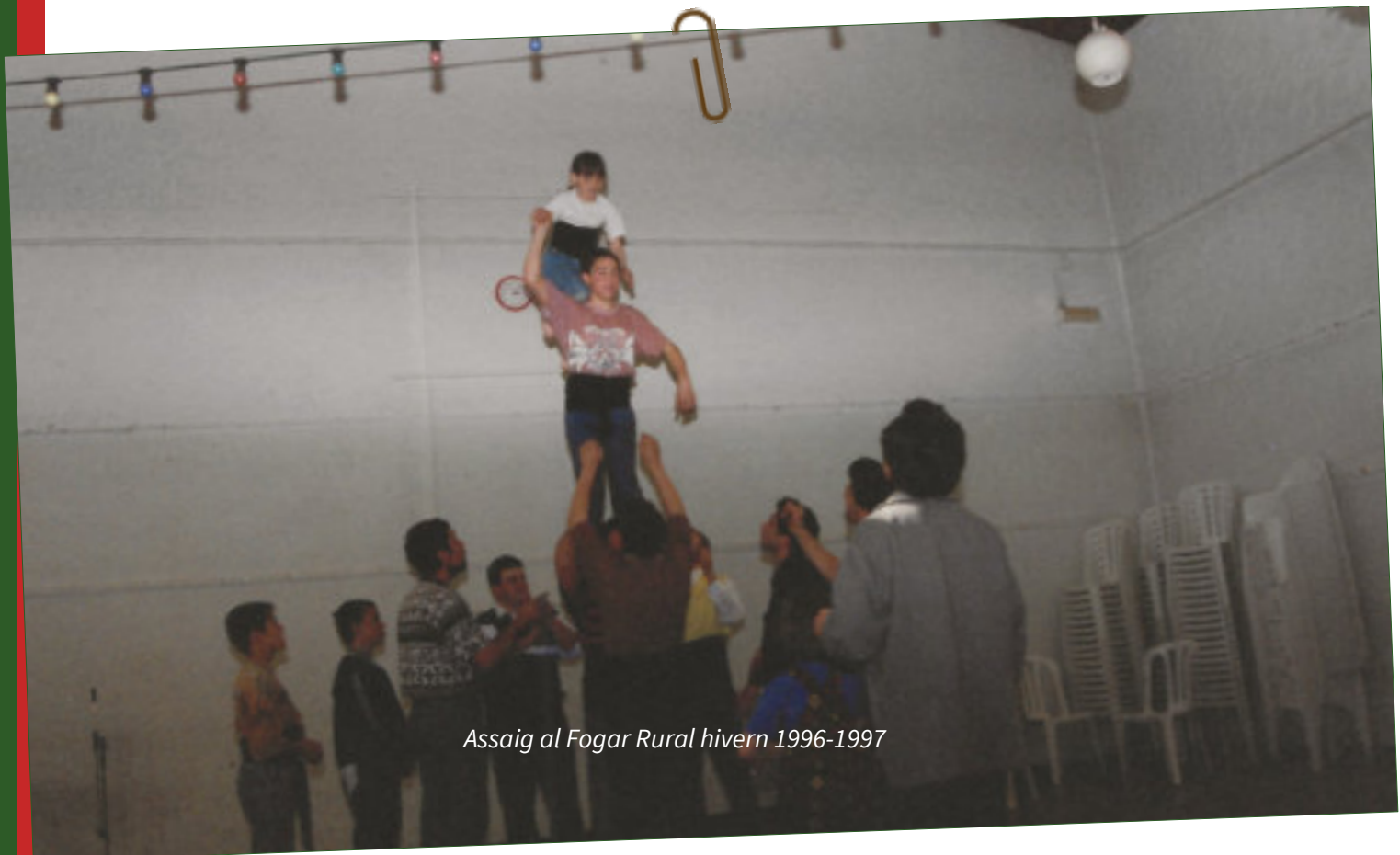
L'objectiu fundacional d'Aire Nou era —i continua sent— **crear lligam social i fer que el català tornés a ressonar en normalitat**. Els baotencs de més de 50 anys el tenien com a llengua materna, ens mancava connectar amb la franja d'entre 15 i 40 anys. Com podíem atreure el jovent?

La resposta va ser agosarada: **crear una colla castellera**. Cap de nosaltres en sabia res; n'haviem vist, com a molt, un parell de vegades. Després de contactar amb colles de Valls i Tarragona, vam anar a parar a la Jonquera, on acabaven de néixer **els Castellers de l'Albera**. Allà vam conèixer en Jordi Puigsegur, un jove entusiasmada que es va convertir en el nostre mentor.

Tot i que la primera impressió ens va fer pensar que moure tanta gent seria impossible, en Jordi ens va convèncer del contrari. L'octubre del 1996, els de l'Albera van actuar a Bao; alguns de nosaltres ens vam posar la faixa

per primer cop i vam descobrir sensacions noves. Una setmana després, ja assajàvem pel nostre compte. Érem tot just vuit o deu persones, però així neixen els grans projectes.

Aquell hivern del 1996/97, entre sardana i sardana al Fogar Rural, apreníem a fer pilars de dos i castells de quatre nets. Avui poden semblar construccions senzilles, però per a nosaltres eren reptes gegantins. Trenta anys després, l'èxit és de continuar presents, actius i combatius. Aquest triomf és de tota la gent que, setmana rere setmana, ha suat la camisa per fer créixer el nostre somni.

Assaig al Fogar Rural hivern 1996-1997

Sant Vicenç 1997: El primer pas en públic

Primer pilar de 4, plaça de la Font amb l'ajuda a la pinya dels Castellers de l'Albera.

Aquella primera presentació en públic, tot i la seva modèstia, va tenir un efecte decisiu.

L'exhibició va despertar la curiositat d'un munt de baotencs: uns van decidir posar la faixa per primer cop, i d'altres —més escèptics— es divertien criticant la nostra gesta. Mes fins i tot **aquelles burles nos van afavorir**, van aconseguir que tot el vilatge parlés de la nostra iniciativa.

Amb aquesta empenta, vam decidir repetir l'experiència amb sortides improvisades. La setmana següent ja érem a Pesillà, i així, a poc a poc, vam anar recorrent el Riberal al ritme de les festes majors fins a arribar al juny.

Del gener 1997 al 14 de juny ens hem fet veure amb camisa blanca i texans. Vam presentar la camisa verda el dia del bateig!

Les Gralles del Riberal, octubre del 1997.

La colla de gralles és un element indispensable per la construcció de les torres humanes.

15 de juny del 1997 bateig de la colla

El camí va pas ser fàcil.

La primera dificultat era de trobar persones. Persones amb ganes de posar la faixa i venir a assajar... sovint a 4 gats mal comptats. Però també ens vam trobar amb una paret, la paret que aixequen **uns funcionaris zelats que**

pensen haver de defensar- costí el que costí- **l'ús** prioritari i si pot ser exclusiu de la llengua francesa.

Al llarg del primer semestre de l'any, vam picar a la porta de la municipalitat de Bao demanant suport per la nostra presentació oficial. Malgrat l'ajuda i la complicitat d'uns elegits, la resposta va ser el rebuig, no acceptaven que les nostres

peticions fossin en català, la sola i única llengua pròpia d'aquesta terra.

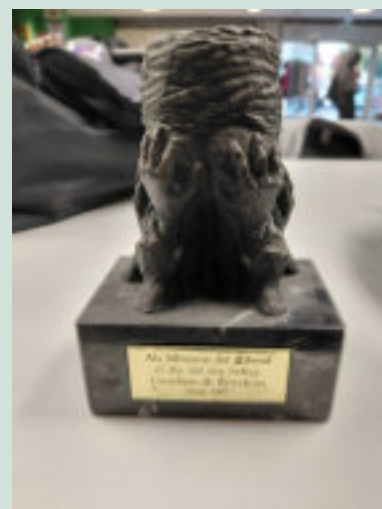
Vam pas acatar l'esquena, i vam portar la nostra il·lusió a Toluges.

Allà, en un marc tan simbòlic com **la Pau i Treva**, la nostra colla va trobar finalment el lloc que es mereixia.

La recerca d'un nom

Entre octubre 1996 i juny 1997, el dia del nostre bateig, el nom que havíem triat ha evolucionat, tot primer era Minyons del Riberal. Però la premsa nord-catalana va començar a utilitzar pel seu compte denominacions com "Castellers de Bao" o "Castellers del Riberal". Finalment, ens vam

decidir utilitzar el terme estès pels mèdies de Castellers del Riberal. Com a anècdota d'aquells moments d'indefinió, encara conservem el recordatori que nos van regalar els Castellers de Barcelona, on apareix escrit el nom original de **"Minyons"**.

Trofeu recordatori amb el nom de "Minyons del Riberal"

les colles padrines

Els Castellers de l'Albera van tenir el primer rol. La complicitat era total i l'ajuda completa.

Si la distància amb els Castellers de Barcelona han limitat l'ajuda directa, sí que la complicitat, els intercanvis entre dues colles han estat constants

La colla creix en quantitat i qualitat

Per a fer grans castells cal una gran quantitat de gent de qualitat.

Per descarregar els castells més grans, cal gent, cal moltes persones compromeses. L'activitat és exigent i **l'èxit és el resultat d'assaigs constants que donaran la confiança indispensable**, de la **fidelitat** dels castellers i d'un **reclutament permanent**. Reclutar per a tenir una pinya més forta.

Portar un castell a plaça és el resultat de la feina feta al local. Per fer-ho possible, la colla ha de garantir una massa social de 60, 80 o més de 100 castellers en cada sortida.

Passar-s'ho bé és la clau!

A la tardor a Ceret la colla s'afirmava

El 1999 a Cotlliure teníem un gruix de gent que feia enveja

Concurset 2018

Els 2016, 2018 i 2022 havíem anat a més de 140 persones al Concurset de Torredembarra

La progressió i consolidació del projecte

Els primers mesos van ser decisius. L'èxit del bateig i la gran repercussió mediàtica que va tenir van donar a la colla una empenta vital. La premsa local se'n va fer ressò i, aquell mateix juny del 1997, ja sortíem a la TV estatal amb una emissió en directe al programa "40° à l'ombre" des de Cotlliure. A partir d'aquí, l'interès dels municipis i organitzadors d'esdeveniments va créixer.

Complicitats castelleres

El primer any vam posar un peu a les Fires de Millars, inicialment acompanyats pels Castellers de l'Albera. Aquesta cita es va convertir en una tradició anual, a partir del 1998, ja reunia tres colles a plaça, consolidant la plaça com un referent casteller a la Catalunya Nord.

Aquesta progressió no hauria estat possible sense dos pilars fonamentals: el treball constant i la solidaritat entre colles. Les hores d'assaig han anat acompanyades d'ajudes externes inestimables. Primer, el suport fundacional de l'Albera; després, el lligam amb els Arreplegats, la colla universitària de la Politècnica de Barcelona, els seus components ens han obert les portes de les millors colles.

És indispensable omplir el local!

La Vilbau: el cor de la colla

Un dels punts d'inflexió importants per al creixement i l'estabilitat d'Aire Nou va ser tenir local propi. Disposar d'un espai on organitzar assaigs, reunions i esdeveniments amb total llibertat, a més de tenir un lloc segur per guardar el material.

L'esperit festiu

Assajar és indispensable, però s'ha de tenir mentalitat festiva. Les actuacions són essencialment lligades a la festa. El post-assaigs també ho han de ser.

Una entitat polifacètica

Finalment, **la diversificació d'activitats ha estat la clau de volta**: la suma de diferents projectes culturals ha enfortit el conjunt de l'entitat, fent d'Aire Nou i dels Castellers del Riberal una colla viva, polifacètica i amb futur.

*assajar, assajar i assajar amb **Força, equilibi, valor i seny!***

Els primers castells més importants

L'èxit casteller és evidentment una qüestió de tècnica, però sobretot de compromís col·lectiu.

Quan la colla sent que té un objectiu a l'abast, la implicació creix de manera exponencial, llavors se fan passos endavant importants.

La primera clau és la voluntat d'autosuperació.

Quan tothom és conscient que és peça indispensable del trencaclosca, llavors no falla mai i fa el màxim, s'autosupera i la colla se'n beneficia.

Actuar amb altres colles és la segona clau de l'èxit.

Permet l'aprenentatge per observació: **Veure com ho fan aquests que ho fan millor que nosaltres.**

Compartim pinya, se'n diu solidaritat entre colles i permet **portar a plaça castells que en solitari, serien impossibles per raons de seguretat.**

Veure un castell superior és motivant: **"I per què no el faríem nosaltres?"**

Tenir més colles geogràficament properes és una tercera clau.

Hem tingut uns anys els Angelets, ara tenim els Pallagos. És una sort, però si tinguéssim 2 o 3 colles més seria sense cap dubtes un motiu suplementari de motivació i tindriem més oportunitats de compartir plaça tot al llarg de l'any.

La formació permanent de l'equip tècnic i doncs de tota la colla és la quarta clau.

Els castells evolucionen, ho fan per necessitat, si no se traparien tancats en un museu. Els intercanvis, la participació a assaigs de colles de nivells superiors al nostre permeten aprendre, transmetre i millorar.

Pilar de 5 a Banyuls

Bao, Banyuls, Prada... han estat places amb història

A **Bao** vam descarregar els primers 3de7 i 4de7 amb agulla. A **Banyuls**, el primer pilar de 5 en solitari a plaça. Finalment, a **Prada**, amb el naixement dels Pallagos, vam recuperar els grans castells, com ara el 4de7, el 3de7 i el 4de7 amb agulla.

Primer 4de7 amb agulla

descarregat Bao 2002

Castells i música

Tenim la sort de tenir una colla de gralles.

La colla de gralles del Riberal:

El 1996, paral·lelament al projecte de creació de la colla castellera, se va crear la colla de gralles. Tot primer la Marta Serra va demanar ajuda al Maties Mazarico. Especialista de música tradicional va transmetre els seus coneixements. Més tard és la Marta que va transmetre als nostres músics el que havia après. És així que els Grallers se van multiplicar a Catalunya Nord.

La major part dels castellers no poden veure l'evolució dels castells, per raons de seguretat no miren mai a dalt.

La Gralla: La veu del castell

La gralla és més que un simple acompanyament, és la veu de la colla. El so de la gralla comunica

als castellers com va la construcció.

El Toc de Castells: És la melodia que tothom reconeix. Indica les diferents fases de les construccions:

. comença a tocar quan comença l'intent,

. marca el moment de l'aleta de l'enganeta,

. canvia de ritme quan se descarrega la construcció.

El Timbal: El batec del castell

El timbal marca el ritme i l'esforç. Manté el tempo de la realització de cada construcció. Anima, motiva, manté l'alè.

Gralles i timbals del Riberal Identí'CAT 2026

Indumentària

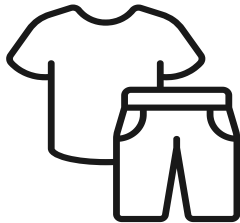
Quan passegem pels carrers un dia de Festa Major, els castellers se reconeixen de lluny.

Solen anar vestits d'una camisa del color de la colla, pantalons blancs, duen faixa negra i mocador roig.

La camisa amb l'escut identifiquen la colla casteller.

La camisa és la peça de roba més sagrada del casteller.

La camisa

És l'element identificador de cada colla. Quan al segle XIX la tradició va néixer hi havia 2 colles a Valls, cada un reconeixia els seus. El segle XX amb la multiplicació de colles, la necessitat de reconèixer cada agrupació, va esdevenir una evidència, és així que les colles van adoptar el color de la camisa que els va semblar més adequat. Els Castellers del Riberal van néixer a Bao, i Bao té el verd i el vermell com a colors representatius, puix que el mocador és vermell, el verd a la camisa s'imposava.

Els pantalons blancs

Antigament, no totes les colles portaven pantalons blancs; algunes feien servir pantalons de vellut blau o fosc, però a mitjans del segle XX el blanc es va estandaritzar com la norma per a totes les colles del món casteller.

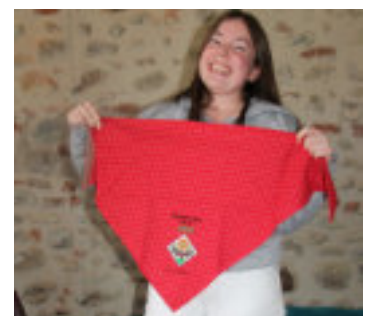
La faixa

És una peça de la indumentària essencial per la gent que porta molt de pes i per la gent que puja, també ho és per la gent de pinya. **Protegeix la zona lumbar** del cos. Un casteller pot portar 100, 50, 200 kg, si hi afegim el moviment de l'estructura, sense faixa hom se podria lesionar

fàcilment. A més la faixa és pràctica per la gent de tronc i de pom, **serveix de punt de suport** a l'hora de pujar. I té un tercer interès, sobretot quan les temperatures baixen, **manté l'escalfor dels músculs**.

El mocador

Tradicionalment, **el mocador es posava al cap**, però actualment es veuen molts castellers de pinya que **se'l lliguen als canyells per a guanyar força i altres de tronc se'n serveixen per a lligar la faixa**. Algunes colles en posen a les cames per a facilitar la pujada dels més petits. Aquesta és una pràctica que al Riberal hem sempre rebutjat, encara que s'hagi vist unes poques vegades. La filosofia dels Castellers del Riberal és clara: l'ajuda extra a la cama desvirtua la tècnica. Quan **un casteller no sap pujar per si mateix, ha de quedar-se a terra fins que n'aprengui**; no se l'ha d'ajudar amb "esglaons artificials". La seguretat i l'aprenentatge han de prevaldre sobre la facilitat.

Places i llocs simbòlics

Al llarg d'aquests 30 anys hem recorregut el territori i hem aixecat pilars i castells arreu de Catalunya Nord: a la Pica del Canigó, als Cortalets, al Castell d'Arrià, al peu del Castellet, dins les coves de Fontrabiosa, als Angles amb un pam de neu... També hem recorregut els Països Catalans on hem plantat castells i pilars a llocs mítics!

Plaça Sant Jaume

Mercè 2005

! !
L'any 2005 l'ajuntament de Barcelona va invitar en el marc de la Mercè elements nord-catalans de cultura popular.

Vam actuar a la Plaça Sant Jaume! Hi vam aixecar castells, fer cremar carretilles, presentar el Ball de Serrallonga amb Gralles i Percussions

Pica del Canigó 2005

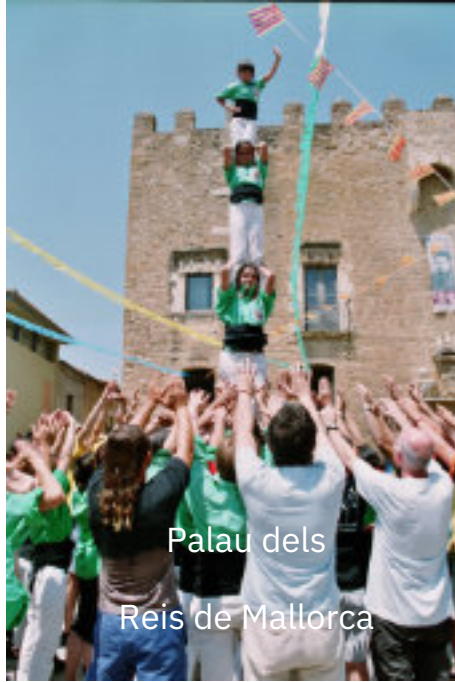

Pica del Canigó 1998

El Palmerar d'Elx
Patrimoni Mundial de la UNESCO

Palau dels
Reis de Mallorca

Decennals 2011
Plaça del Blat - Valls

Castell de Rià

Aimé Giralt

Camp dels Dragons

Montserrat 2003

Guardamar 2006

Viatges

Els viatges han fet part de les constants airenovenques. El 1998 vam anar a Manacor (**Illa de Mallorca**), era el primer dels viatges importants d'Aire Nou. Vam tenir l'honor de ser la primera colla castellera a actuar amb les dues colles mallorquines juntes. A Mallorca hi hem tornat sovint gràcies a intercanvis amb Fent Carrerany, una associació de Maria de la Salut. També hem viatjat a Eivissa.

El 2000 aixecàvem castells a València per la manifestació del 25 d'abril, més tard hem viatjat moltes vegades pel **País Valencià**, a Agost, Sella i Algemesí.

El 2006 vam anar per primera

vegada a **França**, més concretament a Xantillí i van parar al Trocadero per a aixecar-hi un pilar.

El 2009 van actuar a favor de l'ensenyament en llengua basca a Sanpere, País Basc.

El 2010 aixecàvem pilars al Parlament de la Unió Europea per a fer reconèixer els Balls de Diables i correfocs com a tradicions pròpies.

El 2011 viatjàvem a **Bretanya** per una trobada de veles.

Hem visitat **Occitània** quasi bé cada any: Tolosa, Marsella, Montpeller, lesinyà, Sant Gaudens...

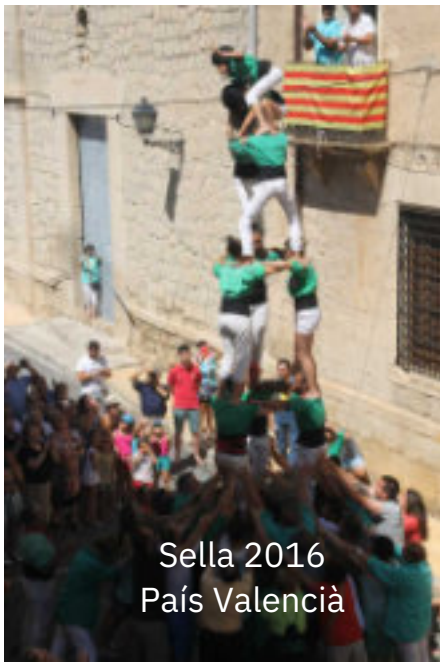
Manacor Mallorca

El juliol 2014, a davant de la Seu a Palma.

Eivissa 2011

Sella 2016
País Valencià

Algemesí 2011

Parlament Europeu 2010

Douarnenez
Bretanya 2012

País Basc 2011

Trocadero 2006

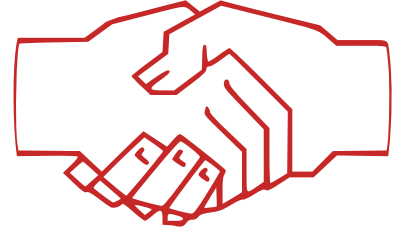

Els Castellers del Riberal 2026

Han passat per la Vilbau entre el més de març i d'abril 2026

Aire Nou una entitat compromesa

De la mateixa manera que la resta d'activitats airenovenques, els Castellers del Riberal són una realitat social. La colla s'ha manifestat activament, sempre que ha estat necessari, en la **defensa i promoció de la llengua catalana**, però també en la defensa de la identitat, del territori i el suport a la seva gent.

Aquest compromís s'ha traduït en una presència constant en les lluites que han marcat la Catalunya Nord durant aquestes tres dècades.

Defensa del territori: Des de la històrica oposició a **les pedreres de Vingrau i a la línia de Molt Alta Tensió (MAT)**, fins a les protestes contra **projectes urbanístics com el camp de golf a Vilanova de la Raó**.

Llengua i cultura: Una participació activa i incansable en els **Correllengües** i en totes les **mobilitzacions a favor de l'ensenyament en català**, tant en l'àmbit de l'escola pública com en l'associatiu.

Defensa de la Identitat: Quan des de Montpellier se'ns volia **titllar de septimaniacs**, Aire Nou va baixar als carrers per a oposar-s'hi!

Drets civils: **El suport al dret a decidir**, portant el sentiment de la colla més enllà de la plaça castellera.

Pels Castellers del Riberal, fer castells ha estat sempre una eina de construcció nacional i social, reafirmant que és una colla profundament arrelada a la seva terra.

Manifestació Correllengua - Perpinyà

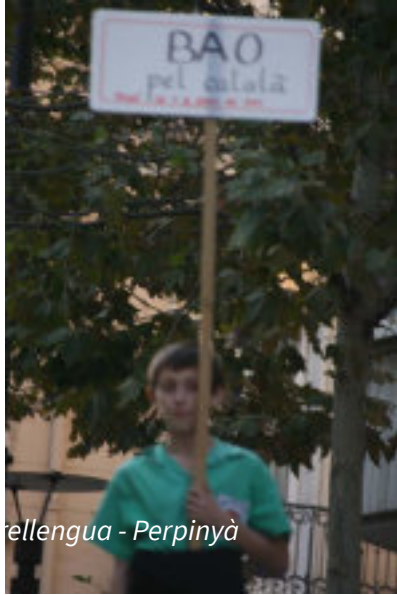

Arles 2004

Manifestacions Corcellengua - Perpinyà

Els Angles 2005

Pel dret a decidir - Porta dels Països Catalans 2014

Millor actuació

Millars 2017

3de7

3de7 amb agulla

4de7 amb agulla

Ventall de 5

Concurset

Torredembarra 2016

3de7

4de7

4de7 amb agulla carregat

3de7

Concurset

Torredembarra 2018

4de7 amb agulla carregat

3de7 amb agulla

Concurset

Torredembarra 2022

3de7

4de7

intent 3de7 amb agulla

Pilar de 5

Hem inspirat vocacions

El 2001 un grup de vallespirencs va decidir crear una colla castellera a Sant Joanplade cort. Una iniciativa que també ens va donar volada.

Vam apadrinar els Angelets del Vallespir amb els Nens del Vendrel per Sant Jordi del 2002.

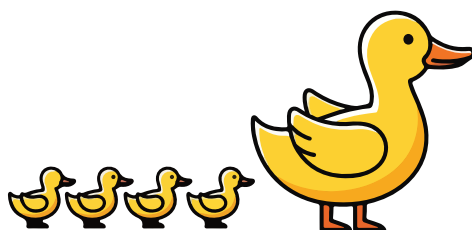
El 2012 una nova iniciativa sorgia del Casal del Conflent. Els Pallagos del Conflent prenen forma i molt ràpidament esdevingueren una colla que ens apuntalava/

Vam apadrinar la colla de Prada el 13 de maig del 2013 a Catllà amb els Castellars de Terrassa..

A la segona dècada del segle XXI una iniciativa va néixer a la Universitat de Perpinyà, una iniciativa impulsada per joves Castellars del Riberal, anomenats Els Mangoners, la colla va descarregar un 3de6 amb acotxaneta el 24 de febrer del 2014.

Una iniciativa que va ser benèfica, però de curta durada.

Per tan estrany com sembli, hem apadrinat també la Colla Castellera del Baix Montseny.

El projecte va néixer el 2019, però la crisi sanitària de la COVID el va frenar.

Finalment el 15 d'octubre del 2023 vam apadrinar la colla amb els Castellars de Mollet.

També hi ha hagut altres projectes a Cornellà del Bercoll o Perpinyà, però destaca especialment el de la Salanca l'any 2017. Fou el que més va progressar, arribant a aixecar un pilar de quatre abans de transformar-se en colla falconera. Malauradament, la crisi de la COVID va acabar amb el projecte

Presidents i caps

President(e)s

Jaume Verdaguer 1995-1996

Regina Pla 1996-1997

Martina Figueres 1997-1998

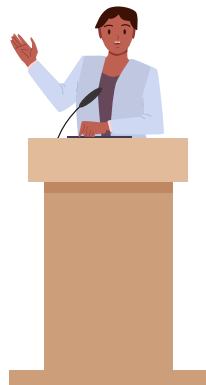
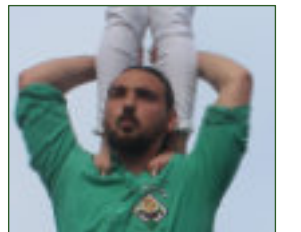
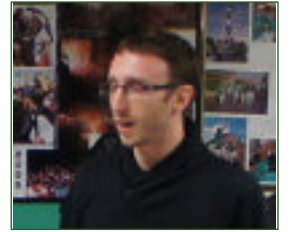
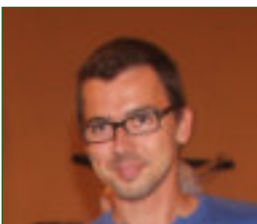
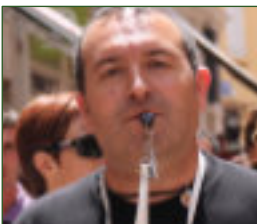
Francina Pujol 1999- 2000

Andreu Dedies 2000-2007

Albert Solé 2008-2010

Guillem Dalmau 2011-2014

Bernat Casals 2015-2026

Caps de Colla

Hervé Pi 1996-2008 i 2015-2017

Rafael Renyé Pla 2009-2011

Gil Rius 2011-2014

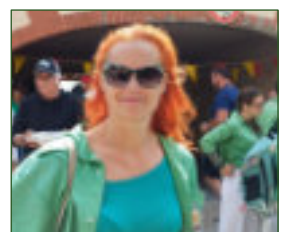
Cedric Lopez 2018

*Laura Pi 2019 - 2022,
març -desembre 2023 i 2026*

*Bruno Valverde i Mireia Parra Fabràs
desembre 2022-març 2023*

Natàlia Vidal març 2024

Sonia Jorio 2025

La premsa se va fer ressó del començament de la colla. Lluny de ser un recull exhaustiu, és una petita mostra de la percepció dels primers anys

El primer de març del 1997 l'Independant feia un article en 6 columnes.

El febrer del 1997 l'Independant explicava la nostra intervenció improvisada i una pàgina sencera el 2016 per un 4de7a

El juny del 1997 l'Independant anunciava el bateig a Toluges

Primer castell dels Castellors del Riberal

Un pilar de quatre i un tres de cinc reixits al curs de la diada organitzada per les festes de St Vicenç a Bao.

D'una manera passat a les 12 del migdia, els castellors del Riberal, el primer colla castellera nord-catalana van aconseguir aixecar el primer castell de la història. Dins el quadre de les festes de la St Vicenç, centrades de la vila de Bao, la colla del Riberal i la colla de l'Albera (d'ara en van entrar a la plaça de la plaça del nord-castellà, el balanc d'aquesta primera sortida va ser més que possible. Ja que al primer intent, van aconseguir aixecar l'acte amb un pilar de quatre. Després gràcies a l'ajuda de la colla de l'Albera i de la gent del poble vengut i fer

segons altres, muntar, carregar i descarregar el castell de cinc. Moltíssim que no bag gaire temps que seguen formats i que encara atapan poca, la primera colla castellera del país nord-castellà va aconseguir cap fulla la seva primera actuació, i bastant pel balanc d'el cap que havien previst de fer per la St. Joan. Seran així els dies 7 de l'Albera a Penelles de la Ribera per un balanc en públic dins el quadre de la festa del poble. Més que als interessos i que encara s'han per volgut fer-ho, aquesta és la millor manera de fer-ho, participat en aquest assaig que s'organitzarà a les 6 de la tarda a la plaça del poble de Penelles.

Trobada del Canigó El castell més alt del món!

El cap de setmana passat, vint-i-castellers del Riberal van aixecar un tres de cinc a la pica del Canigó. Es tracta del segon castell el més alt que mai s'hagi muntat

La primera trobada dels castellors del Riberal va ser a la pica del Canigó. Es tracta del segon castell el més alt que mai s'hagi muntat. El cap de setmana passat, vint-i-castellers del Riberal van aixecar un tres de cinc a la pica del Canigó. Es tracta del segon castell el més alt que mai s'hagi muntat. El cap de setmana passat, vint-i-castellers del Riberal van aixecar un tres de cinc a la pica del Canigó. Es tracta del segon castell el més alt que mai s'hagi muntat.

Els castellors de Barcelona i els de l'Albera bategen la Colla Castellera del Riberal

La Colla Castellera del Riberal va batejar el seu nom el dia 12 del migdia, els castellors del Riberal, el primer colla castellera nord-catalana van aconseguir aixecar el primer castell de la història. Dins el quadre de les festes de la St Vicenç, centrades de la vila de Bao, la colla del Riberal i la colla de l'Albera (d'ara en van entrar a la plaça de la plaça del nord-castellà, el balanc d'aquesta primera sortida va ser més que possible. Ja que al primer intent, van aconseguir aixecar l'acte amb un pilar de quatre. Després gràcies a l'ajuda de la colla de l'Albera i de la gent del poble vengut i fer

La Semaine havia parlat del primer castell (febrer 1997) i de la trobada al Canigó 1998

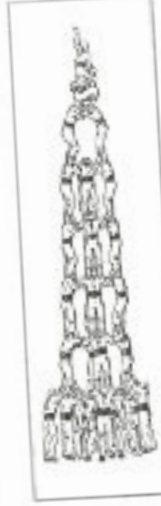
Els primers castellors de la Catalunya Nord

Un grup de castellors de la Catalunya Nord van participar en una trobada a la pica del Canigó. Es tracta del segon castell el més alt que mai s'hagi muntat. El cap de setmana passat, vint-i-castellers del Riberal van aixecar un tres de cinc a la pica del Canigó. Es tracta del segon castell el més alt que mai s'hagi muntat.

ELS CASTELLERS ELS MINYONS DEL RIBERAL PRESENTACIÓ PÚBLICA EL DISSABTE 26 D'OCTUBRE A LES 6 A SALA DEL FOGAR RURAL

Obrim una nova activitat, una primera a Bao, però també a Catalunya Nord. Els Castellors són un símbol d'una manera de fer catalana: "Entre tots ho farem tot." Es tracta de muntar castells a partir d'un ample suport popular que és la pinya i pujar com més alt millor. Per a muntar castells se necessita el màxim de persones però això fem confiança als botones i també a tots els nostres veïns del Riberal cal ser 50, 60, 100 o si és possible encara més... Acaba de néixer La Colla dels Minyons del Riberal, veniu a ampliar la pinya, tothom i té cabuda, petits i grans, joves i vells, homes i dones, i fer que pugem més els nostres castells. En els pròxims butlletins desenvoluparem aquest tema sota aspectes històrics, tècnics, humans... Després de la demostració acabarem amb una tardada al torn d'una tauleta on podrem discutir amb els Castellors de l'Albera. Participació 70 F, soci d'Aire Nou 50, matins 30 F. INSCRURE'S APROP DE LA MARTINA FIGUERES 65 92 56 56 O DE LA FRANCINA PUJOL 68 92 71 98.

El primer anunci de la creació de la colla castellera va sortir a la nostra revista a l'octubre del 1996

Un primer balanc de la Colla Castellera del Riberal

Així doncs, després de la creació de la Colla Castellera del Riberal, el primer balanc va ser el dia 12 del migdia, els castellors del Riberal, el primer colla castellera nord-catalana van aconseguir aixecar el primer castell de la història. Dins el quadre de les festes de la St Vicenç, centrades de la vila de Bao, la colla del Riberal i la colla de l'Albera (d'ara en van entrar a la plaça de la plaça del nord-castellà, el balanc d'aquesta primera sortida va ser més que possible. Ja que al primer intent, van aconseguir aixecar l'acte amb un pilar de quatre. Després gràcies a l'ajuda de la colla de l'Albera i de la gent del poble vengut i fer

Sempre a la nostra revista, el gener del 1997 de Minyons del Riberal passàvem a Colla Castellera del Riberal i teníem el nostre primer dibuix propi.

Premis i distincions

Aire Nou de Bao ha rebut uns quants premis, generalment per la seua tasca a favor de la llengua catalana. Els Castellars, les gralles i la resta d'activitats del Riberal no hi són estrangeres.

La CAL

va premiar Aire Nou de Bao el 2004 va rebre el Premi Joan Coromines per la seua tasca i trajectòria com a entitat

Fundació Josep Irla

El 2011 en la seva categoria col·lectiva, el jurat del Memorial Francesc Macià, ha atorgat el premi a Aire Nou de Bao per 'la seva lluita de fa més de quinze anys en favor de la llengua, la cultura i la nació catalanes a la Catalunya Nord, un territori complex i difícil degut al jacobinisme francès, que treballa silenciosament per homogeneitzar totes les nacions de dins les seves fronteres'.

Ajuntament d'Arbúcies

El II Premi Combat d'Arbúcies 2022, s'ha atorgat a Aire Nou de Bao, de la mà del tinent d'alcalde, Jaume Salmeron, i del regidor de Cultura, Manel Serras, pels més de 25 anys dedicats a la divulgació de la cultura tradicional i popular catalana a la Catalunya Nord.

Festivitas Bestiarum

L'Agrupació del Bestiari Festiu i Popular de Catalunya ha atorgat a Aire Nou "Una entitat modesta que va sorgir d'un grup de gent del poble, que treballa la cultura popular catalana de manera transversal, i que fa 20 anys que organitza diades de cultura popular a la Catalunya Nord".

El Baròmetre casteller

Ha atorgat el 2025 el premi de la colla més completa de 6 per haver descarregat 7 castells diferents de la gama de 6: 4de6, 3de6, 3de6 amb agulla, 4de6 amb agulla, 7de6, 5de6 i 5de6 amb agulla a més de la torre de 6 i el pilar de 5.

Premi Pompeu Fabra del voluntariat lingüístic

Aire Nou de Bao ha estat guardonada "per la promoció i defensa de la llengua catalana" un nou reconeixement que forçosament honora la tasca feta des del

1995

La Creu de Sant Jordi

Generalitat de Catalunya

L'Associació Aire Nou de Bao ha rebut la més alta distinció per part de la Generalitat de Catalunya.

Dues vegades reportada per raons sanitàries la recepció tingué lloc aquest 21 de setembre de 2021 al Palau de la Generalitat dins la més estricta intimitat.

El President de la Generalitat, Quim Torra ha donat el premi a Bernat Casals, President de l'Associació.

Aquest premi recompensa « un quart de segle d'engatjament infatigable per a la llengua i la cultura catalanes a Catalunya Nord, un treball que ha contribuït a la construcció d'espais culturals partits que han permès de superar les fronteres administratives entre Catalunya Nord i els altres territoris del país »

La Creu de Sant Jordi és una de les més importants reconeixences que es poden rebre per part de la

Generalitat de Catalunya. Aquesta distinció ha estat creada en 1981 amb l'objectiu de distingir les persones o entitats que, pel llur mèrit, han servit Catalunya.

25 anys han passat, 25 anys utilitzant la cultura popular com eina per la promoció i provar de normalitzar l'ús de la llengua catalana.

Peces de vestits

La nostra camisa és verda i du el logo al pit.

La primera samarreta duia el conjunt de les activitats airenovenques.

El primer dels mocadors amb el logo de la colla

Mocadors amb castells

Hi ha una secta dins la cvolla amb mocador propi

La segona samarreta recordava els començaments, segurament còmics de la colla.

La samarreta dels 10 anys

La primera dessuadora era vermella

L'anorac paravents ha estat molt útil els mesos d'hivern

Sovint hi ha hagut models sense mànigues

Una samarreta que posa en valor la pinya

Les Gralles tenen també samarreta

A cada concurs7 la seua

Samarreta intermèdia...

La dessuadora actual

La samarreta dels 25 anys

Dessuadora verda

La bossa per a endreçar la faixa, mocadors i tot el que faci falta.

La samarreta dels 30 anys

La Nira da vilage : CANOËS, dimanche 18 juin 1997
"Castellers de l'Albera" et "Castellers del Ribera"

Abans del 1996 els castells eren desconeguts o quasi bé desconeguts a Catalunya Nord.

Cercàvem suports publicitaris.

La primera postal era un pilar de 6, teníem molta ambició.

La segona postal editada ho va ser gràcies al "club cartòfil català" de Cànoes. A la postal hi ha un error, el pilar de 4 data del maig 1997. Era abans del bateig, duíem camisa blanca, i actuàvem amb l'Albera.

La tercera de la mà del Noèl Hautemanière, un fotògraf reconegut. Un 5de6 a la plaça de la Font, sota la Platana de Bao.

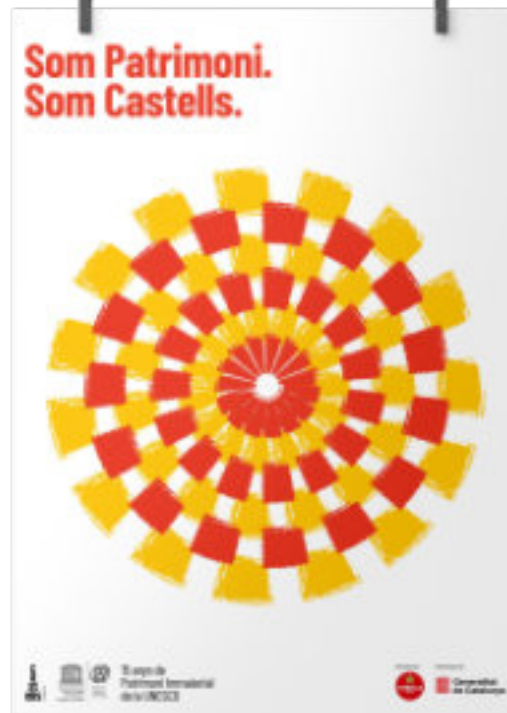
Una campanya de promoció del verd!

Sobres pressejellats

Patrimoni mundial

El 2010 l'**Organització de les Nacions Unides per a l'Educació, la Ciència i la Cultura (UNESCO)** va aprovar la inclusió dels castells a la llista representativa del **Patrimoni Immaterial de la Humanitat**. D'aquesta manera, els castells adquirien una categoria universal, amb el màxim reconeixement a què pot aspirar un element de cultura popular.

Després de superar els diferents filtres, la decisió final es va prendre en la reunió del Comitè Intergovernamental per a la Salvaguarda del Patrimoni Immaterial de la Humanitat, que es va celebrar a **Nairobi (Kenya) el 16 de novembre de 2010**.

En la seva resolució, entre d'altres elements, el Comitè

destaca que “**els castells són reconeguts pels catalans com una part integral de la seva identitat cultural, transmesa de generació en generació proporcionant als membres de la comunitat un sentit de continuïtat, cohesió social i solidaritat**”.

Text de la CCCC

Grans castells a Catalunya Nord

El 1998 la Generalitat de Catalunya va organitzar una gran Diada castellera en el marc de la Festa Major de Perpinyà per a promoure la tradició. Hi varen participar les 4 colles punteres: Colla Vella Xiquets de Valls, Colla Joves Xiquets de Valls, Castellers de Vilafranca i Minyons de Terrassa. Aquest dies l'actuació va tenir 2 rondes i totes 4 colles van aixecar grans castells.

Aquest dia són **Minyons de Terrassa** que van descarregar els més importants: un 3de9 folrat (Foto Minyons de Terrassa) i un 5de8.

Aquest dia els Castellers del Riberal van descarregar un 3de6 i un... 3de6 amb agulla. Un castell que no feia encara part del repertori oficial.

Els **Tirallongues de Manresa** han descarregat el seu primer 4de8 a Millars l'any 2017.

Aquest dia signaven la seua millor actuació amb una torre de 7 i un 5de7.

Els **Castellers de Vilafranca** han portat a Bao castells tan importants com el 4de8 el 2002 i els 4de8 amb agulla i pilar de 7 folrat el 2022, era una actuació post COVID. Tornaran i portaran castells més importants!
Foto: Xaphó Castellers de Vilafranca

A quina activitat t'apuntes?

Sacs de gemecs?

Gralles?

Castells?

Diables?

Sorollosos?

Bruixes?

Parelles Lingüístiques?

Falcons?

Banyetes?

Curs de català?

Per a tot això i més, vine a la VILBAU els dimarts i divendres!

airenou@airenou.cat

www.airenou.cat

